

№ 1/2014

Budva

«31.» januar 2014. godina

CRNA GORA
Skupština Crne Gore
n/r poslaničkim klubovima
DPS,DF,SNP,SDP,BS
i klubu Albanskih stranaka

Predmet: *primjedbe i sugestije na nacrt Zakona o strancima*

Poštovani !

Kao što je već poznato, trenutno je na javnoj raspravi novi projekat Zakona „O strancima“, koji je objavljen za ovu svrhu 30.decembra 2013.godine. Pošto će promene u Zakonu biti usvojene već u bliskoj budućnosti, a njegovo stupanje na snagu planirano je na 01.06.2014.godine, neprofitna organizacija „Ruskojezična dijaspora Crne Gore“, koja okuplja veliki broj ruskojezičnih građana koji imaju prebivalište na teritoriji, želela bi da iznese svoje stavove prema ovom dokumentu. Prvenstveno, dijaspora podržava potrebu promene postojećeg Zakona „O strancima“ u cilju optimizacije i poboljšanja mehanizama i postupaka legalizacije prebivališta stranih građana na teritoriji Crne Gore. S obzirom da je jedan od ciljeva aktivnosti Ruskojezične dijaspore Crne Gore pomoć u angažovanju stranih investicija u ekonomiju zemlje, ovo znači da je sa naše tačke gledišta, pitanje angažovanja stranih investicija direktno povezano sa pitanjama pojednostavljivanja legalizacije boravišta stranih građana-investitora, vlasnika nekretnina i njihovih rođaka na teritoriji Crne Gore.

U vezi sa tim Ruskojezična dijaspora Crne Gore htela bi da izrazi podršku ovoj zakonodavnoj inicijativi da daje u suštini, pozitivnu ocenu projekta Zakona. Naravno, on je progresivan u smislu konceptualnog aparata i pravne tehnike, a takođe i u smislu uvođenja na zakonodavnom nivou jedinog mehanizma podnošenja i obrade dokumenata za dobijanje privremenog boravka, što će u velikoj meri pojednostaviti ovaj postupak.

Dozvolite nam da naglasimo opšti pogled o predmetu naše zajednice i naše predloge u smislu unošenja promena i dopuna u projekat Zakona:

RUSKOJEZICNA DIJASPORA CRNE GORE ©

Crna Gora, Budva, Trg Slobode, bb

+ 382-67-787-119 (mne) + 7-916-683-77-36 (rus)

www.rudiaspora.me info@rudiaspora.me

1. Odobranje privremenog boravka na osnovu vlasništva nekretnina (čl. 51 projekta Zakona)

Bitno pitanje, koje uznemirava stranog vlasnika nekretnina je najniža granica njihove vrednosti i kriterijumi ocene ove vrednosti koji će biti određeni Ministarstvom Finansija Crne Gore. Na osnovu toga ova granica vrednosti nekretnina biće neophodan uslov za dobijanje privremenog boravka.

Ljudi su uznemireni time da su nekretnine, koje su bile kupljene u periodu od 2006.-2007.godine po visokim cenama, sada u vezi sa trenutnim stanjem svetske ekonomije i tržišta nekretnina u Crnoj Gori, može da bude procenjena manje od minimalne granice, što neće dozvoliti dobijanje privremenog boravka.

Uspostavljanje razumne granice dovede do priliva stranih investicija i imaće pozitivan uticaj na ekonomiju u zemlji.

Sa naše strane predlažemo da se razmotri mogućnost uspostavljanja različitih granica vrednosti nekretnina po opštinama, u zavisnosti od zivotnog standarda u svakoj oblasti, što će neminovno dovesti do priliva stranih investicija u udaljenim i nerazvijenim područjima, a takođe će popuniti budžet zemlje od poreskih prihoda od prodaje nekretnina.

2. Odobranje privremenog boravka na osnovu zapošljavanja (čl. 57 projekta Zakona)

Potrebno je da obratite pažnju na neke nove odredbe, koje sa naše tačke gledišta mogu da prouzrokuju značajnu štetu za ekonomiju Crne Gore. Takođe mogu i da ugroze aktivnosti stranih građana i firmi, koji legalno rade na teritoriji države, poštuju zakonodavstvo Crne Gore i redovno plaćaju sve zakonom propisane poreze i takse.

Mnogo ljudi je zabrinuto ovim projektom Zakona i u vezi sa tim da čl. 6 Zakona „O stranim investicijama“, koji je izmenjen i dopunjen 01.04.2011.godine, garantuje stranim investitorima jednaka prava sa domaćim licima u pitanjima investiranja u ekonomiju Crne Gore, stvaranja i održavanja poslovnih aktivnosti firmi, koje su osnovane u Crnoj Gori.

Najveću brigu izaziva čl.57 projekta Zakona, u saglasnosti sa kojim firma, čiji rukovodilac je strani građanin, a takođe i individualni preduzetnici obavezni su da zaposle 70% crnogorskih građana od ukupnog broja zaposlenih radnika.

Takvo pravilo, po našem mišljenju, izaziva ozbiljnu štetu najpre:

- za mala i porodična preduzeća sa stranim učešćem i/ili sa stranim zaposlenim licima, gde ukupni broj zaposlenih nije veći od 5-7 ljudi;
- za firme, u kojima osnivač-stranac radi kao izvršni direktor;

RUSKOJEZICNA DIJASPORA CRNE GORE ©

Crna Gora, Budva, Trg Slobode, bb

+ 382-67-787-119 (mne) + 7-916-683-77-36 (rus)

www.rudiaspora.me info@rudiaspora.me

- za firme sa stranim učešćem i/ili sa stranim zaposlenim licima, koje prioritarno ispunjavaju naloge za strane kupce (koji se bave poslom na daljinu pod stranom nadležnošću), ali koje faktički borave i troše zarađena sredstva u Crnoj Gori. Takve firme lako se određuju putem provere izvoda sa računa, koji potvrđuje strano poreklo novčanih sredstava.
- za kompanije sa stranim učešćem i/ili sa stranim zaposlenim licima, koje rade u sferi haj-tek i imaju stroge zahteve za kvalifikaciju zaposlenih, koji mogu da odsustvuju na lokalnom tržištu rada. Ovaj pravac može da se razvije stvaranjem posebnih zona frilans turizma u Crnoj Gori u kojima bi visoko kvalifikovani ljudi i haj-tek kompanije iz celog sveta mogli da budu zakonski prisutni u Crnoj Gori. Investicije od ovih lica u ekonomiju države mogu da iznose milione evra u vezi sa sredstvima, koji će ovi ljudi i njihove firme koristiti trošiti za stvaranje poslovne infrastrukture svog biznisa i na boravište u Crnoj Gori;
- za strane osnivače crnogorskih firmi, koji nisu izvršni direktori, ali stalno borave u Crnoj Gori zbog učešća u upravljanju firmom na stalnoj osnovi radi određivanja kolektivnih odluka osnivača, koje izvršni direktor ne može da odluči sam.
- za individualne preduzetnike - strance, jer ovaj uslov de fakto im onemogućava da se legalno zapošljavaju u Crnoj Gori, s obzirom da uglavnom individualni preduzetnik radi sam (na primer, fotograf, snimatelj, frizer, krojač itd);

Informacije, koje su aktivno dolazile u dijasporu tokom poslednjeg meseca, jasno pokazuju da će usvajanje Zakona u predloženoj verziji dovesti do zatvaranja velikog broja firmi sa stranim učešćem i/ili sa stranim zaposlenim licima. Njihove aktivnosti će se najverovatnije, zaustaviti se ili preći u neformalni kanal, što će dovesti do smanjivanja stranih investicija i nikako neće rešiti problem nezaposlenosti lokalnog stanovništva, zbog toga što stranci neće biti u stanju da fizički izdrže uslove, koje će upropastiti njihov biznis.

Iz ovih razloga, predlažemo da unesete gore navedene predloge u čl. 57 projekta Zakona kao izuzetak iz opšteg pravila.

Kao dodatni ublažavajući faktor trebalo bi da se razmotre uslovi, uz koje će se stavovi čl. 57 Zakona odnositi na firme sa stranim učešćem i/ili sa stranim zaposlenim licima, koje su bile otvorene posle stupanja na snagu ovog Zakona. Ovo pravilo takođe treba da se odnosi i na strance, koji su bili zaposleni u Crnoj Gori do stupanja na snagu navedenog Zakona. Principijalno bitno da je mnogo stranaca godinama bilo zaposleno i dobijalo privremeni boravak

RUSKOJEZICNA DIJASPORA CRNE GORE ©

Crna Gora, Budva, Trg Slobode, bb

+ 382-67-787-119 (mne) + 7-916-683-77-36 (rus)

www.rudiaspora.me info@rudiaspora.me

na osnovu toga sa mogućnošću dobijanja stalnog boravka u skladu sa zakonom, zbog toga su se oni zapošljavali u firmi, platili su sve društvene poreze i odbitke, često su oni to radili samo radi postizanja cilja legalizacije svog boravišta u Crnoj Gori na veliki period ili za stalno. Novo zakonsko regulisanje za ovu kategoriju građana nosi, u suštini, diskriminacioni karakter, jer ih postavlja u uslove, koji značajno pogoršavaju njihov trenutni pravni položaj.

Međunarodna praksa pokazuje da se često koriste mehanizmi kvota stranih radnika u zavisnosti od oblasti privrede. Sa naše tačke gledišta ovaj način će pomoći da se reše oba zadatka: zaštita lokalnog tržišta za građane države u tradicionalnim sferama kao turizam uz istovremeno pružanje veće autonomije za strane radnike u oblastima niske konkurencije.

Takođe, može da se koristi mehanizam kvota stranih radnika u zavisnosti od opština Crne Gore, što će dozvoliti da se uravnoteži tržište rada između zasićene u poslovnom smislu primorske oblasti i severnih područja.

Kao jedna od varijanti, može da se poprave u Zakonu dodatne privilegije za poslodavce tokom zapošljavanja stranaca na konkursna radna mesta, koja nisu bila zauzeta lokalnim stanovništvom zbog specijalizacije u snazi radnika i komplikovanih zahteva za njihovu kvalifikaciju.

3. Odobravanje privremenog boravka na osnovu drugih razloga

Ta činjenica izaziva zabrinutost da su drugi razlozi za dobijanje privremenog boravka za razliku od detalnog opisa njegovog dobijanja na osnovu zapošljavanja, navedeni u projektu Zakona delimično i prilično površno. Ovi osnovi, koji su obezbeđeni projektom Zakona i koji bi trebalo da budu celishodno i detaljno dešifrovani su:

- medicinski dokazi (čl.49 projekta Zakona);
- naučna aktivnost (čl.48 projekta Zakona).

Odsustvo detalnog regulisanja ovih osnova u Zakonu može da dovede u sprovođenju zakona do toga, što se faktički gledano privremeni boravak neće izdavati na ovim osnovima, kao što je bilo u slučaju važećeg Zakona, jer radnici institucija nisu znali, kako treba da tumače i da primenjuju u praksi navedeni deo ovog Zakona.

4. Odobravanje privremenog boravka stranim penzionerima i licima, koja su rodila i/ili vaspitaju maloletnu decu u Crnoj Gori

RUSKOJEZICNA DIASPORA CRNE GORE ©

Crna Gora, Budva, Trg Slobode, bb

+ 382-67-787-119 (mne) + 7-916-683-77-36 (rus)

www.rudiaspora.me info@rudiaspora.me

Još jedna bitna stvar, koja nije bila sadržana u projektu novog Zakona o strancima je mogućnost dobijanja privremenog boravka za strance-penzionere. Nije tajna da je mnogo penzionera zainteresovano da ima mogućnost boravišta na teritoriji Crne Gore bez kupovine nekretnina. Očigledno da ovi ljudi mogu da obezbede priliv sredstava u državni budžet, jer troše u Crnoj Gori svoje štednje, koje su bile zarađene u svojoj zemlji ili mogu i da troše sredstva, koja dobiju od rođaka ("pasivan prihod"). Kao jedan od uslova dobijanja boravka za ovu vrstu lica bilo bi moguće da se uvede obavezno platno zdravstveno osiguranje na platnom osnovu, što će osloboditi državne zdravstvene institucije od dodatnog finansijskog tereta, a takođe može da bude uvedeno i podnošenje izvoda sa računa, koji potvrđuje da penzioner ima dovoljno sredstava za boravište u Crnoj Gori.

Dodatne investicije u ekonomiju države, sa obzirom na njenu povoljnu klimu mogu da budu dobijene putem odobravanja privremenog boravka licima, koja su rodila i/ili vaspitaju maloletnu decu u Crnoj Gori, a takođe i njihovim bliskim rođacima (babe, dede).

5. Odobravanje privremenog boravka na osnovu ostvarivanja stranih investicija

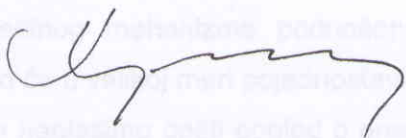
Projekat Zakona ne pruža stranim investitorima dobijanje privremenog ili stalnog boravka, što potencijalno koči priliv investicija u ekonomiju države, jer mnogi investitori žele da budu stalno prisutni na teritoriji na kojoj ulažu svoja sredstva, radi kontrole njihovog trošenja i razvoja.

Najiskrenije želimo pozitivnim promenama, uz Vašu pomoć da damo signal ruskim investitorima o promeni situacije u Crnoj Gori.

Ruskojezična dijaspora ceni napore Vlade Crne Gore u napretku usavršavanja nacionalnog zakonodavstva i dovođenja do međunarodnih standarda. Takođe zahvaljuje za pažljiv odnos prema radu dijaspore i spremnost za plodotvornu saradnju.

Sa nadom razumevanja,

Predsednik

Andrey Khrgian

RUSKOJEZICNA DIJASPORA CRNE GORE ©

Crna Gora, Budva, Trg Slobode, bb

+ 382-67-787-119 (mne) + 7-916-683-77-36 (rus)

www.rudiaspora.me info@rudiaspora.me